

עפ"ת 50637/07/22 - בסאם אלסייד נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 50637-07-22 אלסייד(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופטת גילת שלו
המערער
נגד
המשיבה
פסק דין

בסאם אלסייד (עציר) ע"י ב"כ עו"ד שלומי בלומנפלד
מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז דרום פלילי

המערער הורשע לאחר שמיעת הראיות בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, קבלת רשיון בהעלמת הפסילה או התנאים, נהיגה בשכרות (סמים) ונהיגה ללא ביטוח. על פי העולה מכתב האישום, ביום 21/10/20 נדון המערער בנוכחותו, בבית המשפט לתעבורה מרכז, לפסילה בפועל למשך 36 חודשים. במהלך תקופת הפסילה האמורה, קיבל המערער רשיון נהיגה לידיו ולא הודיע למשרד הרישוי על כך שנפסל ובכך העלים את דבר פסילתו. ביום 12/9/21 בשעות הבוקר, נהג המערער ברכב בכביש 6 מדרום לצפון, וזאת כאמור בהיותו בפסילה, ללא פוליסת ביטוח, ואף בהיותו שיכור ונתון תחת השפעת סמים, כאשר בדגימת שתן שנלקחה ממנו נמצאו תוצרי חילוף חומרים של החומר הפעיל בקנביס בכמות 954 ננוגרם למ"ל.

בגין האמור דן בית המשפט קמא את המערער לעונשים הבאים: 10 חודשי מאסר בפועל, הפעלת מאסר מותנה בן 12 חודשים באופן מצטבר, כך שבסה"כ ירצה 22 חודשי מאסר מיום מעצרו; מאסר על תנאי של 7 חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה של נהיגה בזמן פסילה או נהיגה בשכרות; פסילה בפועל למשך 10 שנים אשר תרוצה בחופף לכל פסילה אחרת שהמערער מרצה, הפעלת פסילה על תנאי של 3 חודשים ופסילה על תנאי של 6 חודשים, שתיהן באופן חופף לפסילה שנקבעה; פסילה על תנאי והתחייבות.

מכאן הערעור, אשר מכוון הן כלפי הכרעת הדין והן כלפי גזר הדין.

אשר לערעור על הכרעת הדין, טען ב"כ המערער כי בית המשפט קמא שגה כשהרשיע את המערער, וכי יש להורות על זיכוי של המערער מכל העבירות שבהן הורשע, מהטעמים שיפורטו להלן, אשר כולם הועלו גם בפני בית המשפט קמא.

לגבי עבירת השכרות - נטען כי בית המשפט קמא טעה בקבעו כי נשמרה "שרשרת המוצג", כאשר גם אם נתעלם מהטענות לגבי בעיות בשרשרת שהועלו בפני בית המשפט קמא, שלגביהן ניתנה התייחסות בהכרעת הדין; הרי שבית המשפט לא התמודד עם העובדה שלא הוצגה בפניו כוסית דגימת השתן שנלקחה מהמערער והשקית האטומה שבה נארזה, ומכך שהמשיבה לא פעלה לפי "כלל הראיה הטובה ביותר", ללא כל סיבה; זאת הגם שבית המשפט העיר כי היה מקום להגשת המוצג וכי לא ניתנה סיבה מספקת להמנע מלעשות כן. עוד נטען, כי הופר הנוהל המשטרתי בדבר

טיפול בעבירות שכרות, ולפיו יש להקפיד כי הנאשם לא יאכל, ישתה או יכניס דבר מה לפיו במשך 15 דקות, שכן לא נערך לכך רישום כדבעי ע"י השוטרים ונפלו סתירות בין דבריהם.

עוד נטען, כי בית המשפט קמא לא התייחס כראוי לטענת "זוטי הדברים" שהעלתה ההגנה, כאשר ההגנה לא טענה כי מעשי המערער אינם מקימים עבירה לפי נוסח החוק, אלא כי בכל עבירה יש לבחון האם לפי נסיבותיה מדובר במעשה קל ערך שהאינטרס הציבורי אינו מחייב את מיצוי הדין הפלילי בגינו; וכי הדבר נמנע מההגנה בעניינו של המערער, מאחר שהמשיבה לא ביקשה מהמומחית לערוך בדיקה של השפעת הסם על המערער, או להבהיר את משמעות הנתונים שנכתבו בדוח המעבדה.

לגבי העבירה של קבלת רשיון בהעלמת הפסילה - נטען, כי מדובר במקרה היחיד לפי ידיעת ב"כ המערער שבו הואשם אדם בעבירה לפי סעיף 66 סיפא לפקודת התעבורה (להלן - הפקודה), דהיינו באי דיווח בלבד, ולא בעשיית פעולות פוזיטיביות לקבלת הרשיון בעת הפסילה. הסנגור הפנה לעדותה של עדה ממושרד הרישוי שאמרה שמעולם לא נתקלה במצב בו אדם דיווח למשרד הרישוי על כך שרישיונו נפסל, ולכך שהשוטרים עצמם לא הזהירו, החשידו או חקרו את המערער בגין עבירה זו. על כן נטען, כי השוטרים עצמם לא ידעו על חובת הדיווח, כך שטענת המערער שלא ידע כי עליו לדווח למשרד הרישוי על הפסילה, היא טענה כנה וסבירה.

לגבי העבירה של נהיגה בזמן פסילה - נטען, כי המערער הוטעה ע"י בא כוחו הקודם שהבטיח לו כי הפסילה תסתיים בתוך שנה או שנה וחודשיים, כך שכאשר קיבל את הרשיון בדואר מרשות הרישוי לאחר כשנה וחודשיים, הוא סבר שהפסילה אכן תמה כפי שהובטח לו ע"י בא כוחו. לטענתו, לא היה מקום שבית המשפט יהפוך את נטל הראיה ויזקוף לחובתו של המערער את אי הבאת עורך הדין לעדות; שכן מדובר בטענת הגנה שהעלה המערער כבר בחקירתו במשטרה, והיה על המשטרה לבדוק אותה, אך היא לא עשתה כן. עוד נטען, כי בית המשפט לא נתן את המשקל הראוי לכך שהמערער קיבל ביום 13.8.21 דוח על אי חגירת חגורת בטיחות, והשוטר לא אמר לו דבר לגבי הפסילה.

נוכח כל האמור נטען, כי טעותו של המערער, כשסבר שהפסילה הסתיימה, היא טעות כנה וסבירה, ועומדת לו ההגנה של "טעות במצב דברים"; וכי בית המשפט קמא שגה בקביעתו כי ההגנה לא חלה בעניינו של המערער, בהסתמך על פסיקה שאינה דומה לעניינו, שם דובר באנשים שפעלו לקבלת הרשיון ממשרד הרישוי. בעניינו, המערער הורשע בסיפא לסעיף 66 לפקודה, והוא לא סבר שחלה טעות בשליחת הרשיון ממשרד הרישוי, אלא האמין כי בא כוחו הקודם "עשה עבודתו כפי שהתחייב ודאג לקיצור הפסילה".

אשר לערעור על גזר הדין, התמקד ב"כ המערער בהחלטת בית המשפט קמא להפעיל את המאסר המותנה במצטבר, ובמשך הפסילה שהוטלה עליו.

לדבריו, גם אם יידחו טענותיו של המערער לעניין הכרעת הדין, הרי שיש בהן, ובעיקר בטענת הטעות במצב דברים, כדי להביא להקלה משמעותית בעונשו.

עוד ציין, כי יש להתחשב בכך שהעבירה לפי סעיף 66 סיפא לפקודה אינה נאכפת, ואף רשויות החוק אינן מודעות לה; במחדלן של הרשויות בכך שהונפק למערער רשיון בזמן פסילה; בכך שהעבירות נשוא כתב האישום לא נעשו באופן המעיד על מסוכנות בנהיגה, אלא לכל היותר על זלזול בהוראות בית המשפט; בעובדה שהמערער היה עצור כ-9 חודשים, ובנסיבותיו האישיות. לטעמו של הסנגור, מכלול הנימוקים מהווים טעמים המצדיקים את הפעלת המאסר המותנה בחופף; ואף מהווים נסיבות מיוחדות לקביעת עונש פסילה פחות מעונש המינימום של 10 שנים שנקבע בסעיף 40א לפקודה, שכן המשיבה לא הציגה ראיות לגבי מסוכנותו של המערער, פרט לעברו.

ב"כ המשיבה עתר לדחיית הערעור על שני חלקיו, וסמך ידיו על קביעותיו של בית המשפט קמא, אשר שמע את העדים ואת המערער והתרשם מהם, וקביעותיו מתיישבות עם הראיות בתיק ועם המצב המשפטי.

לדבריו, סעיף 66 לפקודה אוסר על אדם לקבל רשיון נהיגה מבלי להודיע למשרד הרישוי על היותו פסול, ולמעשה מטיל חובת דיווח על בעל הרשיון, אך המערער נמנע מלעשות כן, ויתרה מכך אף עשה שימוש ברשיון ונהג ברכב; וטענות המערער כי לא ידע על חובת הדיווח, אינן מקימות לו הגנה שכן אי ידיעת החוק אינה פוטרת מעונש. המערער נכח בדיון שבמסגרתו נגזר דינו ל-8 חודשי מאסר בעבודות שירות ופסילה בת 36 חודשים, ולמרות שידע שרישיונו נפסל לתקופה ארוכה, הוא טען כי סבר שהפסילה הסתיימה לאחר כשליש מתקופת הפסילה, כך שאין מדובר בטעות כנה וסבירה.

אשר לעבירה של נהיגה בשכרות, הפנה ב"כ המאשימה לכך שבגופו של המערער נמצא החומר הפעיל בקנביס שיכול ללמד על שימוש סמוך למועד הבדיקה והנהיגה, ואף המערער הודה כי השתמש בסמים יום לפני שנהג. לגבי שרשרת המוצג נטען, כי הדגימה ניתנה בתוך כוסית שסומנה והוכנסה לשקית אטומה, ואותה שקית אטומה הגיעה כשהיא אטומה למעבדה ונבדקה; ודי בכך כדי להוות שרשרת מוצג תקינה.

ביחס לגזר הדין נטען, כי לחובת המערער עבר פלילי ותעבורתי עשיר ביותר, הוא לא הורתע מהליכים משפטיים קודמים נגדו, ממאסרים מותנים ומפסילות שהושטו עליו; והוא מסכן את משתמשי הדרך בעצם נהיגתו תחת השפעת סם ובעודו בפסילה. מכאן עולה, כי רק מאסר בפועל והרחקתו מהחברה יכולים להגן על הציבור מהסיכון הנשקף ממנו. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה וטען, כי בענייננו לא מתקיימים הטעמים המיוחדים הנדרשים בחוק כדי להצדיק חפיפה ולו מינימלית של המאסר המותנה, אלא מדובר במקרה מובהק המצדיק הפעלת המאסר המותנה במצטבר. גם לגבי הפסילה נטען, כי לא מתקיימים נימוקים לחריגה מפסילת החובה של 10 שנים שנקבעה בסעיף 40א לפקודה, וכי בית המשפט אף עשה חסד עם המערער בקביעתו כי הפסילה תרוצה בחופף לכל פסילה אחרת.

דין והכרעה

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ועיינתי בהודעת הערעור ובתיק בית המשפט קמא, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות על שני חלקיו.

הכרעת הדין של בית המשפט קמא מנומקת, מפורטת וסדורה, ואין לי אלא להצטרף לכל האמור בה. בית המשפט

התייחס לכל אחת מהטענות שהעלה ב"כ המערער ובחן אותן באופן מקיף, תוך התייחסות לפסיקה ולחקיקה, ודחה אותן אחת לאחת, וכאמור, אני מסכימה לכל קביעותיו.

בנוגע לעבירת השכרות, בית המשפט קבע כי שרשרת המוצג (דגימת השתן שמסר המערער) נשמרה, וכי למרות הטענות שהעלה המערער על ליקויים בשרשרת, הרי שמהמסמכים שהוגשו עולה כי שרשרת המוצג נשמרה, ויש בכך כדי להבטיח שהשתן שנבדק במעבדה הוא השתן שנלקח מהמערער. בהקשר זה אפנה לקביעותי בת"פ (מחוזי ב"ש) 37165-03-16 **מדינת ישראל נ' קריחלי** (8.1.17):

"בדיקת שרשרת הסם ואיתור כשלים או "חורים" בה, אמורה להיות בדיקה מהותית ולא טכנית; כאשר התכלית של הקפדה על תקינות השרשרת, היא כי המאשימה תוכל להציג בפני בית המשפט ראיות אמינות לכך שהסם שנבדק במעבדה, הוא זה שנתפס ברשות הנאשם, כי הוא לא נפגם וכי לא נעשה בו כל שינוי עד לבדיקתו. על כן, כל הכשלים והתמיהות אליהם הפנה הסנגור, הקשורים באופן מילוי דוח שרשרת הסם, העדר חתימה או בסיבת עריכת דוחות ההבהרה... הם כשלים טכניים, הקשורים יותר במבנה הלקוי של טופס שרשרת הסם שבשימוש המשטרה... ואין בהם כדי להשליך על המהות, או לגרוע מהעובדה שאותה שקית הועברה מיד ליד, כשהיא אטומה, לא נפתחה ולא ניזוקה, עד להגעתה לבדיקה במז"פ".

קביעות אלו אושרו בבית המשפט העליון (ע"פ 2570/17 **קריחלי נ' מדינת ישראל** (17.1.18)), והן יפות גם לענייננו.

בענייננו, לאחר שהשוטר יגאל אברהם ערך בדיקת שתן למערער, הוא סימן את הכוסית שבתוכה דגימת השתן, כתב עליה את פרטי המערער והכניס אותה לשקית אטומה שגם עליה נכתבו פרטי המערער. השקית האטומה הועברה כפי שפורט ע"י בית המשפט קמא בפסקה 13 להכרעת הדין, והגיעה כשהיא אטומה לבדיקתה של המומחית. מכאן, שכפי שקבע בית המשפט קמא, שרשרת המוצג נשמרה.

הסנגור טען, כי גם אם נשמרה שרשרת המוצג, הרי שהמדינה לא הקפידה על כלל הראיה הטובה ביותר, שכן לא הציגה לבית המשפט את השקית ובה הכוסית, וזאת ללא כל הסבר סביר. בית המשפט התייחס לעניין זה וציין כי מדובר במחדל של המדינה, אך קבע שמחדל זה אינו מעמיד בספק את זהות הדגימה והבדיקה שנערכה לה. אני מסכימה עם בית המשפט קמא גם בעניין זה. המדובר במוצג שהערך העיקרי של הצגתו בבית המשפט הוא לצורך בדיקת השרשרת דהיינו, בדיקת השקית האטומה והכוסית והפרטים שנרשמו עליה, ואין ערך ממשי למראה המוצג עצמו (בשונה ממוצג שיש חשיבות למראהו, כמו למשל כלי תקיפה או חפץ שבו בוצעה עבירה). המדינה אמנם חדלה משנמנעה להציג את המוצג לבית המשפט, בהתחשב בעובדה שההגנה חלקה על שרשרת המוצג; אך מחדלה זה של המדינה אינו גורע מהראיות ומהעדויות שנשמעו בפני בית המשפט ומהעולה מהמסמכים שהוגשו לעיונו, המוכיחים כאמור כי הדגימה שהגיעה למעבדה ונבדקה ע"י המומחית היא הדגימה שנלקחה מהמערער.

בית המשפט התייחס גם לטענת המערער כי לא הוכחה השפעתו של הסם על המערער, שכן המומחית לא התבקשה לבחון מה היתה השפעת כמות הסם שנדגמה בגופו של המערער על נהיגתו. בית המשפט סקר באופן מקיף את החוק, את התיקון שחל בהגדרת המונח "שיכור" בהקשר לסעיף 62(3) לפקודה, ואף את דברי ההסבר להצעת החוק שבה

נכלל התיקון, מהם עולה במפורש כי המחוקק החליט להרחיב את תחולת האיסור לנהוג בשכרות, גם על "מי שבגופו מצוי סם מסוכן או תוצרי חילוף חומרים של סם מסוכן" (סעי' 64ב(א)(2) לפקודה), ולא רק על "מי שנתון תחת השפעת משקה משכר או תחת השפעת סם מסוכן" (ס"ק 4). מהאמור עולה, כי המחוקק קבע שאין הכרח בהוכחת השפעתו של הסם על הנהג, ודי בהוכחת נוכחות סם מסוכן בגופו, כאשר בשונה משימוש באלכוהול, שלגביו המחוקק קבע רף של אלכוהול שרק מעליו ייחשב הנהג כשיכור, הרי שבנוגע לסם נקבעה מדיניות של "אפס סובלנות", ואדם ייחשב כשיכור, אם נמצאו בגופו סם או תוצרי חילוף חומרים של סם, בכל כמות שהיא.

הסנגור טוען, כי בית המשפט התעלם מטענתו שהוכחת השפעת הסם מהותית על מנת לבחון האם עומדת למערער הגנת "זוטי דברים", ומצאתי כי יש לדחות גם טענה זו. כפי שקבע בית המשפט קמא, קבלת טענת ההגנה שעל התביעה בכל מקרה של נהיגה בשכרות (סמים) להוכיח את השפעת הסם, תביא לריקון מתוכן של התיקון בהגדרת "שיכור" בפקודה ותעמוד בסתירה לכוונת המחוקק.

בענייננו, בדגימת השתן שנלקחה מהמערער נמצא ריכוז של 954 ננוגרם למ"ל של חומר שהוא תוצר חילוף חומרים של החומר הפעיל בקנביס, וכן 14 ננוגרם למ"ל של THC שהוא החומר הפעיל בקנביס (ת/15); המומחית ד"ר ענת שריקי שהעידה בפני בית המשפט הסבירה כי משמעות הימצאות חומר פעיל היא כי המערער השתמש בקנביס "מאוד קרוב לדיגום" (ראו עמ' 41 לפרוטוקול מיום 13.4.22); ואף המערער עצמו הודה שהשתמש בסם יום קודם לכן. כאמור, די באמור כדי להרשיע את המערער בעבירה של נהיגה בשכרות מכח סעיף 62(3) לפקודה, בקשר עם סעיף 64ב(א)(2) לפקודה; ולו המערער רצה להראות כי המדובר ב"זוטי דברים", עליו הנטל לעורר ספק בהתקיימות הסייג (ראו סעיפים 34 ו-34כב(ב) לחוק העונשין- התשל"ז-1977), דהיינו עליו הנטל להראות כי מדובר במעשה קל ערך מבחינת ריכוז הסם שנמצא בגופו.

ראוי להפנות בהקשר זה לאמור בע"פ 398/04 מדינת ישראל נ' בניאשווילי (20.12.04), אשר למרות שניתן לפני התיקון האמור בפקודה, הדברים בו יפים מקל וחומר גם לענייננו:

"בניגוד לאלכוהול, חל איסור מוחלט על השימוש בסמים מסוכנים, בכל כמות שהיא, ואף נקבע בחוק כי הדבר מהווה עבירה. במצב זה עמדו בפני המחוקק שתי דרכי פעולה אפשריות: האחת, ליצור חזקה בחוק שאדם הוא שיכור על פי שיעור מוגדר של ריכוז הסם המסוכן שיימצא בדמו. הדרך האחרת, שמקורה בעובדה כי השימוש בסמים מסוכנים נאסר כליל, היתה לקבוע שכל נהג העובר על איסור זה, מקים נגדו חזקה שהינו נוהג כשהוא נתון תחת השפעתם של סמים, ומכאן ואילך עובר אליו הנטל להפריך חזקה זו".

המערער לא הביא מומחה מטעמו על מנת להראות מה יכולה להחשב ככמות זניחה של סם, שבעטיה אין זה ראוי להרשיע בעבירה של נהיגה בשכרות, ואף לא שאל את המומחית מטעם התביעה, האם לפי נסיונה מדובר בריכוז גבוה או נמוך יחסית של סם; ומכאן שהמערער לא הרים את הנטל המוטל עליו לעניין זה. למעלה מן הנדרש אפנה לטיטות תקנות התעבורה (סמים שאינם נחשבים סמים מסוכנים - קנבוס), התשפ"ב-2022, בה הוצע לפטור מאחריות פלילית (בכפוף לתנאים מסוימים) את מי שבגופו נמצא THC בריכוז של עד 3 או 6 ננוגרם למ"ל; כך שבכל מקרה הריכוז

שנמצא בגופו של המערער אינו יכול להחשב כזניח או קל ערך וכמקים את הגנת "זוטי דברים".

לגבי הטענות בדבר אי שמירה על הוראות הנוהל של אכיפת נהיגה בשכרות, הרי שבית המשפט קמא התייחס לכך וסקר את הראיות שמעידות כי הנוהל נשמר, וכי המערער היה מצוי בהשגחה של שוטרים שוודאו כי הוא לא אכל, לא עישן ולא הכניס דבר מה לפיו, אף מעבר ל- 15 דקות (פסקאות 25-28 להכרעת הדין).

אשר לעבירה של נהיגה בזמן פסילה, המערער נכח בדיון מיום 21/10/20 שבו נגזר דינו ל- 36 חודשי פסילה שתחילתם מיום 2/6/20, וניכר כי הוא הבין את המתרחש בדיון ואת גזר הדין (ראו דבריו לעונש בעמ' 7 בתיק פ"ל 863-06-20 שבו הוטלה הפסילה). בית המשפט בחן את גרסתו של המערער ולפיה הוא טעה לחשוב שהפסילה נגמרה מאחר שעורך דינו אמר לו שתוך שנה עד שנה וחודשיים הוא יקבל את הרשיון בחזרה, ומאחר שקיבל רשיון בדואר בתקופה האמורה; ומצא אותה כגרסה לא אמינה, תוך שפירט את נימוקיו למסקנה זו (ראו פסקאות 47-48 להכרעת הדין).

מעבר לכך שבית משפט של ערעור אינו נוטה להתערב בממצאי מהימנות של הערכאה הדיונית, אני סבורה כי מסקנתו של בית המשפט קמא שיש לדחות את גרסת המערער, מבוססת כדבעי.

מעבר למפורט בהכרעת הדין, אציין כי בחקירתו במשטרה המערער מסר גרסה מתפתחת בעניין זה, כאשר תחילה טען בתוקף כי **"אני לא בפסילה, נגמרה הפסילה שלי מזמן, יש לי רשיון נהיגה שהוא אצלך וזהו"**; כשנשאל מדוע נפסל השיב שאינו זוכר, ואף אמר שאינו זוכר לכמה זמן נפסל, ואמר שזה היה **"מזמן"**; לשאלה איך הוא יודע לומר שהפסילה נגמרה השיב **"כי שלחו לי רשיון נהיגה"**, ולאחר שהוטח בפניו כי הוא נכח במשפט שבו נפסל למשך 36 חודשים, השיב **"אף אחד לא אמר לי שאני פסול למשך 3 שנים... אני לא בפסילה"**; וכשנשאל אם הגיש ערעור, השיב שיש לו עורך דין והוא לא יודע. רק לאחר שהמערער הופנה שוב לפרוטוקול והוצגו לו דבריו בטיעונים לעונש, העלה המערער לראשונה את טענתו ואמר **"העורך דין שלי הסביר לי שתוך כמה חודשים אני מקבל את הרשיון"**; ובסיום החקירה ביקש להוסיף כי הוא מתפלא שנאמר לו שהוא בפסילה מאחר שיש לו רשיון אותו הוא קיבל בדואר ו**"העורך דין אמר לי משהו כמו שנה, שנה וחודשיים אתה תקבל את הרשיון חזרה ובאמת קיבלתי"** (ראו ת/10 בש' 11-33, וש' 63-65). מהאמור עולה, כי בחקירתו מיקד המערער את טענותיו בעיקר בכך שיש לו רשיון מאחר שקיבל רשיון נהיגה חדש. אם כך, ובשונה מטענות הסנגור בפניי, המערער לא טען בחקירתו כי עורך דינו אמר לו אחרי הדין **"שהוא יגיש בקשת חנינה או יפעל בדרך אחרת כדי לקצר את הפסילה והאמנתי לו וקיבלתי את הרשיון וחשבתי שהוא עשה את מה שהבטיח לי ואכן נהגתי"**, או דבר מה בדומה לכך.

בעדותו בבית המשפט הוסיף המערער טענות נוספות, וכך טען למשל שלא הבין במאה אחוז את גזר הדין, כי עורך הדין שלו יצא אותו החוצה לאחר מכן ואמר לו שאחרי שנה או שנה וחודשיים הוא יקבל את הרשיון שלו מאחר שהוא מטפל בתיק שלו (עמ' 47 לפרוטוקול מיום 26.4.22); ובהמשך טען כי **"עורך הדין שלי אמר לי שיורד מזה תנאי, והפסילה מתחילה לא מיום גזר הדין אלא מיום שלקחו את הרשיון. אני לא עשיתי חשבונות..."** (שם בעמ' 51). כשהתבקש להסביר הכיצד לא שוחח עם עורך דינו כאשר קיבל את רשיון הנהיגה בדואר, טען המערער לראשונה כי הוא לא בקשר עם עורך הדין מאז גזר הדין מאחר שהסתכסך אתו לגבי התשלום; וכשנשאל מדוע אם כך חשב שעורך

הדין יטפל בתיק שלו ויקצר לו את הפסילה, טען הפעם שרק אחרי כחודש הסתכסך עמו (שם בעמ' 50).

מהאמור עולה, כי גרסתו של המערער היא גרסה מתפתחת, רצופת סתירות ואף אינה מתיישבת עם השכל הישר. יתרה מכך, המערער לא זימן את עורך הדין כעד מטעמו על מנת להוכיח את טענתו כי זה אמר לו שהפסילה תארך כשנה, או כי הוא ידאג לקיצורה. הסנגור טען כי לא היה מקום שבית המשפט יזקוף לחובת המערער את ההמנעות מהבאת עורך הדין מאחר שהמשטרה היתה צריכה לחקור עניין זה שעלה כבר בחקירה, וגם טענה זו יש לדחות. הנטל להוכחת טענות הגנה מוטל על ההגנה, והיה על המערער להביא את עורך הדין שלכאורה יכול היה לתמוך בגרסתו, כעד מטעם ההגנה, וזאת בלי קשר למחדל שבאי חקירתו ע"י המשטרה (שהרי גם לו המשטרה היתה חוקרת את עורך הדין, לא היתה חובה על המדינה להביאו כעד מטעמה). מעבר לכך שהמערער כאמור מסר גרסה מתפתחת בחקירה בעניין זה, הוא גם לא מסר את פרטי עורך הדין, וגם אם היה מקום שהמשטרה תשיג את פרטי עורך הדין ותגבה את גרסתו, הרי שהמחדל שבאי חקירתו אינו מהווה מחדל חקירה היורד לשורשו של עניין, או כזה שגרם נזק ראיתי למערער; ואין בו כדי לייתר את הצורך בהבאתו ע"י ההגנה, או להפריך את החזקה הקמה כנגד המערער מעצם ההמנעות מהבאתו לעדות.

מכל האמור עולה, כי המערער לא הצליח לתת הסבר סביר לכך שהוא נהג ברכב למרות שהודע לו ע"י בית המשפט כי הוא פסול למשך 3 שנים; לא הצליח להסביר כיצד אותה פסילה שניתנה לו ע"י בית המשפט לשיטתו "קוצרה" במפתיע ובפועל עומדת על פחות ממחצית העונש שהוטל עליו (לטענת המערער הוא קיבל את הרשיון בדואר כחודשיים לפני האירוע נשוא כתב האישום, דהיינו בסמוך לחודש יולי 2021, בחלוף כשנה ממועד תחילת הפסילה). על כן, נכונה מסקנתו של בית המשפט קמא, כי לא קמה למערער ההגנה של "טעות במצב דברים", שכן הטעות לגביה טען המערער אינה כנה ואינה סבירה.

אשר לעבירה של קבלת רשיון בהעלמת הפסילה או התנאים לפי סעיף 66 לפקודה, בית המשפט סקר בהכרעת הדין את העבירה ותכליתה, והפנה לאמור בעפ"ת (נצרת) 15337-04-15 **מדינת ישראל נ' סעד** (20.9.19), כי **"המחוקק ביקש להטיל חובה פוזיטיבית, אקטיבית, על מי שנפסל, להודיע למשרד הרישוי את דבר קיום הפסילה. המחוקק לא סמך על כך שמערכות אלה של משרד התחבורה ומערכת בתי המשפט, תהיינה מסונכרנות ומשולבות וכי המידע מצינור אחד עובר ישירות לצינור השני. מכאן, בהתחשב בחומרת העבירה, קבע המחוקק בצידה "חובת ידוע" אשר הוטלה על כתפי הנהג הפסול להודיע למשרד הרישוי את דבר פסילתו..."**

בענייננו, המערער למעשה ביקש להיבנות מהטעות של משרד הרישוי, אשר לא קיבל או לא הזין את הפסילה שהוטלה על המערער, ושלח לו רשיון נהיגה חדש. הקושי שנוצר בעקבות אותה טעות, הוא קושי ממשי, אך כאמור המחוקק היה מודע לכך ולכן קבע את העבירה שבסעיף 66 לפקודה, על מנת שהנהג הפסול יהווה בקרה נוספת על הרשויות, ובמקרה של טעות יהיה הוא זה שידווח על פסילתו למשרד הרישוי. המערער למעשה עצם את עיניו, ולמרות שידע כי הוא פסול מלנהוג למשך 3 שנים, ניצל את הטעות שנפלה במשרד הרישוי, ונהג תחת רשיון הנהיגה החדש שנשלח לו, וכאמור נקבע לעיל כי טעותו לא היתה כנה ולא סבירה.

לא מצאתי ממש בטענות הסנגור שהרחיב וטען כי המערער הואשם בסעיף זה, אשר כמעט ולא נעשה בו שימוש, וכי

למעשה אישומי החרג בסעיף 66 לפקודה הוא זה שהוביל להרשעתו בנהיגה בזמן פסילה. ויודגש, גם לו המערער לא היה מואשם בעבירה לפי סעיף 66 לפקודה, הוא היה מורשע בעבירה של נהיגה בזמן פסילה, שכן מדובר במי שנכח בבית המשפט ושמע שרישיונו נפסל למשך 36 חודשים, ולמרות זאת לא כיבד את החלטת בית המשפט וחזר לנהוג, תוך שהוא מסתמך על רשיון הנהיגה שהוצא לו בטעות (תוך שאף טען בפני השוטרים כי אינו מבין מדוע טוענים כלפיו שהוא נוהג בפסילה שהרי יש לו רשיון). בהקשר זה יצוין כי מעדויות השוטרים עלה שאין זו הפעם הראשונה שהם נתקלים באדם הפסול מלנהוג שמציג בפניהם רשיון נהיגה שהוא מחזיק בידיו מסיבות שונות, לרבות בשל טעויות של משרד הרישוי.

נוכח כל האמור, הערעור על הכרעת הדין נדחה.

לגבי הערעור על גזר הדין, גם כאן בית המשפט כתב גזר דין מפורט ומנומק, תוך התייחסות לכל הנתונים הרלוונטיים, ואף זקף נסיבות מסוימות לזכות המערער, כמו למשל מחדלן של הרשויות שהוביל להנפקת רשיון הנהיגה למערער על אף הפסילה.

נוכח חומרת העבירות שעבר המערער, דהיינו השילוב שבין נהיגה בזמן פסילה ונהיגה בשכרות (סמים), ונוכח העבר המכביד של המערער בתחום הפלילי והתעבורתי, בהתחשב גם בעובדה שהמערער לא הורתע מקיומו של מאסר מותנה שריחף מעל ראשו ומכך שנדון בתיק הקודם לעונש מאסר לריצוי בעבודות שרות, הרי שהעונש שהוטל עליו בתיק זה - 10 חודשי מאסר בפועל, אינו חמור כלל ועיקר. אשר להפעלת המאסר המותנה, הרי שהכלל הוא כי מאסר מותנה (שהוא עונש שהוטל בגין עבירה קודמת) ירוצה באופן מצטבר; ולא הובאו בפני בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות את הפעלת המאסר המותנה בחופף. יתרה מכך, העובדה שהמערער ביצע את העבירה בעניינו פחות משנה לאחר שהוטל עליו המאסר המותנה, ולא רק שנהג בזמן פסילה, אלא הגדיל לעשות ונהג כשהוא תחת השפעת סמים, מצדיקה גם היא את הצטברות עונשי המאסר.

אשר לפסילה - בית המשפט קמא הטיל על המערער 10 שנות פסילה בהתאם לאמור בסעיף 40א לפקודה, וזאת מאחר שמדובר בהרשעתו השלישית בעבירה של נהיגה בזמן פסילה. עברו התעבורתי של המערער כולל 61 הרשעות בעבירות רבות ובהן נהיגה בזמן פסילה, נהיגה בשכרות, נהיגה בקלות ראש, שימוש בטלפון נייד, סטייה מנתיב הנסיעה, אי ציות לתמרור עצור ולרמזור אדום, עבירות מהירות ועוד. ביום 15/11/15 נדון המערער בגין עבירות של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים ונהיגה בקלות ראש, לענישה הכוללת פסילה של 13 חודשים וחצי ומאסר על תנאי; בחלוף כחודש וחצי בלבד נתפס המערער כשהוא נוהג בזמן פסילה, והוא נדון על כך ביום 1/7/19 להארכת המאסר המותנה, צו מבחן, צו של"צ ופסילה של 8 חודשים; בחלוף פחות משנה ממועד גזר הדין, ביצע המערער עבירה נוספת של נהיגה בזמן פסילה, שם נדון כאמור ל-8 חודשי מאסר בעבודות שרות ולפסילה בת 36 חודשים, ופחות משנה לאחר מכן ביצע את העבירות נשוא כתב האישום בעניינו.

תיאור ההרשעות הקודמות של המערער מעיד כי מדובר באדם שמסוכנותו בנהיגה רבה, במי אשר אינו מורתע מההליכים המשפטיים המתקיימים בעניינו ומהעונשים שהוטלו עליו, ולכן אין מקום לאפשר לו ליהנות מהחרג שנקבע בסעיף 40א לפקודה, מה גם שלא הוכחו נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת.

לאור כל האמור, גם הערעור על גזר הדין נדחה.

המזכירות תעביר העתק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ט אלול תשפ"ב, 15 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.

גילת שלו, שופטת